

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสภาพสังคมไทยมีวิวัฒนาการ เปลี่ยนแปลงอย่างมากและมีความรุนแรงมาก มีการกระทำผิดกฎหมายระเบียบข้อบังคับของบ้านเมือง เมื่อทำผิดกฎหมายทำให้ผู้ที่กระทำผิดต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม และเข้าสู่ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการยุติธรรม คือ เข้าสู่ราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์ ซึ่งเป็นองค์กรที่สังกัดภายใต้การบังคับบัญชาของกระทรวงยุติธรรม มียุทธศาสตร์ และภารกิจหลักด้านการควบคุมและแก้ไขพฤติกรรมผู้ต้องขัง โดยมุ่งพัฒนาเป็นองค์กรพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ เพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นพลเมืองดี มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ไม่กลับมาก่อทำผิด สังคมในเรือนจำและทัณฑสถานเป็นสังคมที่เต็มไปด้วยความขัดแย้ง ความแตกแยก ร้าวฉานหรือการทะเลาะวิวาทแบ่งข้างกันนั้น มีให้พบเห็นอย่างต่อเนื่องเสมอมา มีการกระทำผิดวินัยไม่เคารพกฎระเบียบข้อบังคับของเรือนจำและทัณฑสถาน ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานและการควบคุม ผู้ต้องขังในเรือนจำ และทัณฑสถาน

เรือนจำและทัณฑสถานใช้มาตรการในการควบคุมผู้กระทำผิด โดยพิจารณาว่าเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่อกฎเกณฑ์ของสังคม ถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพบางประการในขณะที่ต้องรวมกัน อยู่เป็นจำนวนมากในสถานที่จำกัดและภายใต้ข้อจำกัดในการดำรงชีวิตภายในเรือนจำและ ทัณฑสถาน ทั้งในเรื่องปัจจัยสี่ การจัดสวัสดิการอาหาร การรักษาพยาบาล การนันทนาการ และ ความแออัดของจำนวนผู้ต้องขัง สิ่งเหล่านี้ได้กลายเป็นปัญหาในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ผู้ต้องขังทั้งสิ้น นอกจากนั้นในการรวมกลุ่มเป็นสังคมของผู้ต้องขัง ได้มีการสร้างอิทธิพลในกลุ่ม ผู้ต้องขัง เกิดการเอาเปรียบกัน ส่งผลต่อการกระทำผิดวินัยในเรือนจำและทัณฑสถาน และ หากผู้ต้องขังมีพฤติกรรมที่มีนิสัยชอบเล่นการพนัน ชอบดื่มสุรา เสพของมีนเมา มีพฤติกรรมชอบ ต่อต้านสังคม หรือมีสถานภาพทางครอบครัวที่แตกแยกขาดไร้ที่พึ่งพิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้า ผู้กระทำผิดยังอยู่ในวัยรุ่น มีการเปลี่ยนแปลงของร่างกายอารมณ์สูง สามารถถูกชักจูงจากเพื่อน ได้ง่าย ก็ย่อมจะส่งผลให้เกิดการกระทำผิดวินัยมากขึ้นเช่นกัน

จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีเรือนจำและทัณฑสถาน ทั้งหมด 4 แห่ง มีอำนาจในการ ควบคุมแตกต่างกัน แบ่งตามประเภทและลักษณะต่างกัน ไป ประกอบด้วย เรือนจำกลาง พระนครศรีอยุธยา ควบคุมกักขังนักโทษเด็ดขาดที่มีกำหนดโทษตั้งแต่ 1 ถึง 30 ปี เรือนจำจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ควบคุมกักขังผู้ต้องขังที่เป็นคนฝาก คนต้องขัง นักโทษเด็ดขาดจำแทนค่าปรับ และนักโทษเด็ดขาด ทัณฑสถานบำบัดพิเศษพระนครศรีอยุธยาโดยปกติรับควบคุม ผู้ต้องขังเฉพาะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

2

ประเภทที่เกี่ยวกับยาเสพติด ทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ควบคุมผู้ต้องขังเฉพาะ
วัยหนุ่ม อายุ 18 – 25 ปี คดีทั่วไปและคดียาเสพติด

ทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยาเป็นหน่วยงานราชการบริหารส่วนกลาง สังกัดกรม
ราชทัณฑ์กระทรวงยุติธรรม ตั้งอยู่เลขที่ 91 หมู่ที่ 2 ตำบลหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีเนื้อที่ทั้งหมด 124 ไร่ 3 งาน 65 ตารางวา แบ่งเป็นพื้นที่ภายใน 9 ไร่ 3
งาน 60 ตารางวา ควบคุมผู้ต้องขัง อายุ 18 – 25 ปี เป็นผู้ต้องขังคดี ยาเสพติด และคดีทั่วไป ซึ่ง
กำหนดโทษ ไม่เกิน 15 ปี มีผู้ต้องขังที่อยู่ในความควบคุมของทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา
จำนวน 1,200 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2553) มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน 50 คน มีผู้ต้องขัง
ที่ต้องโทษในคดีต่างๆหลายคดี เช่น ลักทรัพย์ ปล้นทรัพย์ รับของโจร ทำร้ายร่างกาย ยาเสพติด
 เป็นต้น

สถิติการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังระหว่างต้องโทษ พ.ศ.2550 – 2552 ปรากฏว่า มี
ลักษณะการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังจำแนกได้เป็น 8 ลักษณะ คือ ทะเลาะวิวาท เล่นการ
พนัน สักลาย ทำร้ายร่างกาย ลักทรัพย์ สิ่งของต้องห้าม กระด้างกระเดื่อง สารเสพติดและของมีนเมา
การกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขัง มีจำนวนรวมของการกระทำผิดทั้งหมด 86 ครั้ง 128 ครั้ง และ 219
ครั้ง ในปี พ.ศ.2550, 2551 และ 2552 ตามลำดับ (ดังแสดงตามตาราง 1) การกระทำผิดวินัยของ
ผู้ต้องขัง ในทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา มีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นทุกปี ซึ่งส่งผล
กระทบต่อการบริหารงานการควบคุมและการบำบัดฟื้นฟูแก้ไขพฤติกรรมผู้ต้องขัง เพื่อคืนคนดีสู่
สังคม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา³

ตาราง 1 แสดงสถิติผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยระหว่าง พ.ศ. 2550-2552

การกระทำผิด ระหว่างต้องโทษ	พ.ศ. 2550 (มกราคม-ธันวาคม)	พ.ศ.ปี 2551 (มกราคม-ธันวาคม)	พ.ศ. 2552 (มกราคม-ธันวาคม)
ทะเลาะวิวาท	16	25	37
เล่นการพนัน	20	44	60
ลักลอบ	30	30	45
ทำร้ายร่างกาย	7	7	15
ลักทรัพย์	9	13	25
สิ่งของต้องห้าม	2	5	25
กระด้างกระเดื่อง	-	-	2
สารเสพติดและของมีนเมา	2	4	10
รวม	86	128	219

ที่มา : ทักษสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา. 2553 : 12

จากภารกิจที่ต้องแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมนิสัยของผู้ต้องขัง ที่มีอายุ 18 - 25 ปี เป็นช่วงที่ มีการพัฒนาของวัยรุ่นทางด้านร่างกาย อารมณ์ การคบค้าสมาคม ผู้ต้องขังในทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา จึงมีพฤติกรรมที่ไม่เคารพกฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ของทัณฑสถาน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการบริหารและการควบคุมแก้ไขพฤติกรรมนิสัยผู้ต้องขัง การกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังในปัจจุบันมีแนวโน้มว่าจะทวีความรุนแรงมากขึ้น ทำให้มีนักวิจัยหรือหลายหน่วยงานได้ทำการศึกษาหาสาเหตุและปัจจัยที่มีอิทธิพลทำให้ผู้ต้องขังกระทำผิดวินัย ผลการศึกษาที่ได้ทำมาบ้างแล้ว เกี่ยวกับสาเหตุของการกระทำผิด เป็นการศึกษาในพื้นที่อื่นแต่ในพื้นที่ทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ยังไม่เคยมีการศึกษาโดยเฉพาะประเด็นของการกระทำผิดซ้ำเพื่อเสนอแนวทางกำหนดยุทธศาสตร์การป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขัง

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

4

ในฐานะที่ผู้ศึกษาเป็นข้าราชการของกรมราชทัณฑ์ สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ได้เห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่องยุทธศาสตร์การป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ถึงการกระทำผิดของผู้ต้องขังในทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ที่เกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเพื่อนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการวางแผนทางการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขัง ทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขัง ในทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขัง ในทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด กฎ ระเบียบข้อกำหนดในทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา เพื่อค้นหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังและนำผลการศึกษาวินิจฉัยมากำหนดแนวทางการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังให้ดำรงชีวิตได้ภายใต้ กฎ ระเบียบข้อกำหนด ของทัณฑสถานฯ และจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของทัณฑสถานวัย-หนุ่มพระนครศรีอยุธยาต่อยุทธศาสตร์และภารกิจด้านการแก้ไขฟื้นฟูพฤตินิสัยของผู้ต้องขังอย่างมีประสิทธิภาพและสะดวกต่อการควบคุมผู้ต้องขัง หากไม่ทำการศึกษาวินิจฉัยการกระทำผิดวินัย ปัญหาการกระทำผิดวินัยจะมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น จนไม่สามารถแก้ไขฟื้นฟูพฤตินิสัยของผู้ต้องขังได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ยากต่อการควบคุมผู้ต้องขังให้อยู่ในระเบียบวินัย มีการถ่ายทอดพฤติกรรมทางอาชญากรรมเพิ่มมากขึ้น เกิดจากการทะเลาะวิวาทกันภายในหรือระหว่างกลุ่มของผู้ต้องขังที่อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ข้อมูลจากการศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้จึงนำมาเป็นแนวทางในการป้องกันเหตุร้ายที่จะเกิดขึ้นภายในเรือนจำและทัณฑสถานในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

1. หน่วยในการวิเคราะห์

หน่วยในการวิเคราะห์ ได้แก่ ผู้ต้องขังในทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

5

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ต้องขังในทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา จำนวน 1,200 คน จำแนกตามพื้นที่ฝึกวิชาชีพภายในโรงงานจำนวน 6 โรงงาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ต้องขังในทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา จำนวน 120 คน จำแนกตามพื้นที่ของการฝึกวิชาชีพภายในโรงงาน 6 โรงงานๆ ละ 20 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลการกระทำผิด ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการกระทำผิดวินัย และมูลเหตุแห่งการกระทำผิดวินัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ข้อมูลส่วนบุคคล คือ อายุ สถานภาพ อาชีพก่อนต้องโทษ การศึกษา

3.2 ข้อมูลการกระทำผิด คือ กระทำผิดเกี่ยวกับเพศ กระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย กระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

3.3 ปัจจัยด้านทัณฑสถานฯ คือ อาคารสถานที่ สังคมผู้ต้องขัง สวัสดิการ และเจ้าหน้าที่

3.4 ปัจจัยด้าน กฎ ระเบียบ คือ ความรู้เกี่ยวกับการรักษาวินัยของผู้ต้องขัง

3.5 กำหนดโทษ คือ ระยะเวลาที่ต้องโทษจำคุก ระยะเวลาที่เหลือจำคุกต่อไป

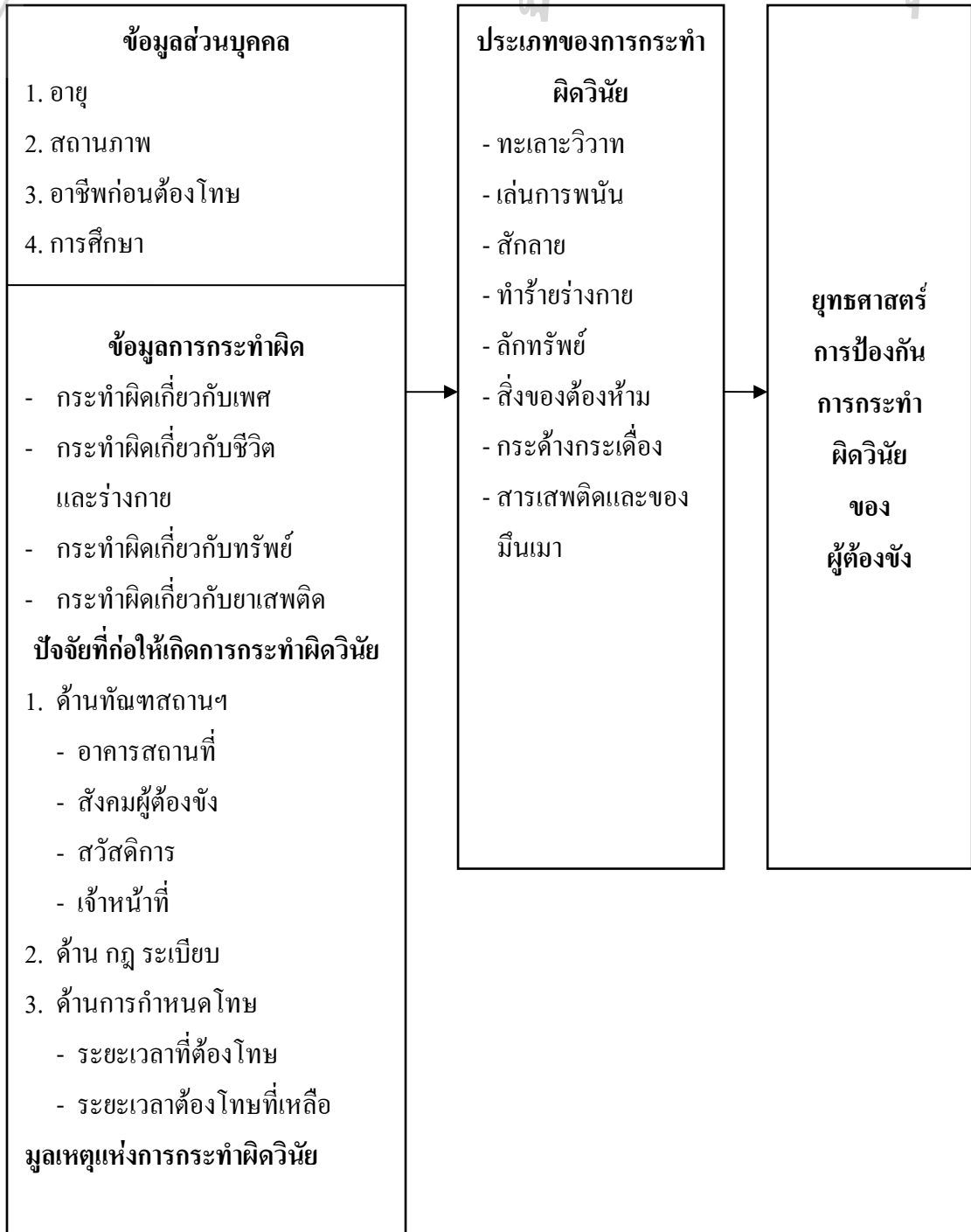
ตัวแปรตาม ได้แก่ การกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังประกอบด้วย 8 ลักษณะ คือ ทะเลาะวิวาท เล่นการพนัน สักลาย ทำร้ายร่างกาย ลักทรัพย์ สิ่งของต้องห้าม กระด้างกระเดื่อง สารเสพติด และของมีนเมา

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาได้กำหนดตัวแปร ตามวัตถุประสงค์เป็นกรอบแนวคิดดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา⁶

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

นियามศัพท์เฉพาะ

ประเภทของการกระทำผิดวินัย หมายถึง การกระทำผิดวินัย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของผู้ต้องขังในทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา คือ ทะเลาะวิวาท เล่นการพนัน สักลาย ทำร้ายร่างกาย ลักทรัพย์ สิ่งของต้องห้าม สารเสพติดและของมีนเมา กระด้างกระเดื่อง

ยุทธศาสตร์การป้องกัน หมายถึง การวางแผนทางการป้องกันผู้ต้องขังกระทำผิดวินัย กฎ ระเบียบ ข้อกำหนดของทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการกระทำผิดวินัย หมายถึง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการกระทำผิดของผู้ต้องขังในทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา มี 3 ส่วน คือ ด้านทัณฑสถาน ด้านกฎระเบียบกำหนดโทษ

อาคารสถานที่ หมายถึง เรือนนอน โรงอาหาร โรงงานฝึกวิชาชีพ ที่มีภายในทัณฑสถาน สังคมผู้ต้องขัง หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมและความสัมพันธ์ของผู้ต้องขังในทัณฑสถานฯ ได้แก่ พวกเก่าคุก พวกขาใหญ่ พวกเพื่อน พวกหัวหมอ พวกแท็กซี พวกขี้อาย พวกพ่อค้า พวกน้องและพวกเสือเดี่ยว

สวัสดิการ หมายถึง การจัดสงเคราะห์ อำนวยความสะดวกของทัณฑสถานฯ ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตของผู้ต้องขัง ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม การรักษาพยาบาล การศึกษา การให้การสงเคราะห์ผู้ต้องขัง รางวัลปันผลที่เกิดจากการทำงานของผู้ต้องขัง การออกกำลังกายกีฬาและนันทนาการ

เจ้าหน้าที่ หมายถึง พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ในทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยาที่ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชนขั้นต่ำ

กฎ ระเบียบ หมายถึง กฎ ระเบียบข้อบังคับ และบทลงโทษ ที่ผู้ต้องขังจะได้รับจากการกระทำผิดวินัย

กำหนดโทษ หมายถึง ระยะเวลาของการต้องโทษจำคุกและระยะเวลาที่เหลือจำคุกต่อไป ข้อมูลส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลส่วนตัวของผู้ต้องขังก่อนถูกศาลตัดสินต้องโทษจำคุกในทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา

ข้อมูลการกระทำผิด หมายถึง ความผิดแห่งคดีที่ศาลพิพากษาตัดสินลงโทษจำคุก เช่น การกระทำผิดเกี่ยวกับเพศ การกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย การกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน การกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นต้น

ผู้ต้องขัง หมายถึง ผู้ต้องขังชายที่ศาลพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่ในทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ทันตสถานวัยหนุ่ม หมายถึง สถานที่ซึ่งใช้ควบคุมกักขังผู้ต้องขังวัยหนุ่ม มีอายุระหว่าง 18-25 ปี โดยรัฐมนตรีได้กำหนดและประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่าอาณาเขตไว้โดยชัดเจน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้เกิดการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังในทันตสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา
2. มีสารสนเทศการกระทำผิดและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดวินัยเพื่อใช้ในการวางแผน
3. มียุทธศาสตร์การป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังในทันตสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา เป็นแผนงาน โครงการ ที่สามารถนำไปใช้ป้องกันการกระทำผิดวินัยผู้ต้องขังได้อย่างมีประสิทธิภาพ